

BAŞBAKANLIK DEVLET ARŞİVLERİNDE ISO 9000 DÖNEMİ

Taner GÜRBÜZ*

Bir çok alanda olduğu gibi tarihî ve kültürel etkileşim noktasında da hızla gelişen teknik gelişmeler sayesinde ülke sınırlarının aşıldığı ve globalleşmenin yoğun bir şekilde yaşandığı çağdayız. Bu itibarla kurumların paylaştıkları temel amaçlar hiç kuşkusuz ki üstün nitelikli hizmet üretebilmek, üretmiş olduğu hizmetleri sunabilmek, verimliliği sürekli olarak yükseltebilmek, kurum imajını sürekli iyileştirmek, hizmet üretenleri verimli kılmaktır.

Tüm dünyada bilgiye erişimde demokrasi ve açıklık kavramları ön plana çıkmaktadır. Toplumlar ve bireyler kamu kayıtlarının yanı sıra özel kayıtlara da erişimde şeffaflık istemektedir. Böyle bir anlayışın hakim olduğu bilgi ve enformasyon çağında, arşivlere çok önemli görev ve sorumluluklar düşmektedir. Milletlerin ve devletlerin hafızası niteliğinde olan arşivler, netimi ve bilgiye erişimde öncülük ve rehberlik etmelidir. Arşivler, devlet ve millet hayatının belgelendirildiği, tarih sürecinde yaşamış toplumların en önemli maddî delilleri olan, geçmişin karanlık noktalarını aydınlatan ve bünyesinde bulundurduğu değerleriyle kuşaklar arası iletişimi sağlayan kurumlardır.

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü olarak, elimizde bulunan dünyanın en zengin ve en önemli belgeleri sayılan tarihe ışık tutacak bilgiyi bünyesinde taşıyan, eskilerin ifadesiyle Hazine-i Evrak'da ve Cumhuriyet Arşivi'nde bulunan belgeleri yıllardır tasnif etmeye ve hizmete sunmaya çalışıyoruz. Bu faaliyetleri uygar toplumların kabul edip uyguladığı arşivcilik teknikleri açısından yerine getirmek istiyoruz.

Bu düşüncelerden hareketle Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü TS-EN-ISO 9001:2000 Kalite Yönetim Sistemini benimsemiş ve Haziran 2002 tarihinde TSE Kalite Yönetim Sistemi'ni tesis çalışmalarını başlatmıştır. Türk Standartları Enstitüsü'nün belgelendirme şartları kapsamında istemiş olduğu sistem ve hizmet dokümanlarını 10.03.2004 tarihinde yayınlamaya uygulamaya geçmiştir. Yayın tarihinden sonra yapılan faaliyetler iç ve dış tetkiklerle denetlenmiş, gerçekleştirilen faaliyetlerin Uluslararası Standartlara ve Avrupa normlarına uygun olduğu tescillenerek ve dünyada arşivcilik alanında bir ilke imza atılarak 04. 10. 2004 tarihinde Türk Standartları Enstitüsü tarafından TS-EN-ISO 9001:2000 Kalite Yönetim Sistemi Belgesi, Başbakanlık müsteşarı Sayın Prof. Dr. Ömer Dinçer'in de iştirakiyle Cumhuriyet Arşivinde yapılan bir törenle kuruma kazandırılmıştır.

Alınan bu belge ile Devlet Arşivleri'nde maliyet ve zamandan tasarruf, hata oranı azalmış arşiv işlemleri, azami müşteri memnuniyeti, kaynakların yerinde ve zamanında kullanılması, dünya arşivleri ile rekabet gücü, yönetim kolaylığı ve sağlıklı bilgi akışı, hizmette etkinlik verimlilik ve sürekli iyileşme sağlanacaktır. Sürekli iyileştirme ne sağlar? Kurumun tüm faaliyetlerine dinamik bir yapı kazana-

cak, kurum çalışanlarının aynı amaç ve hedef doğrultusunda çalışması sağlanacak, birimler işlerini daha etkin ve verimli yürütecek, çalışanların bilgi ve beceri düzeyi artacak, gelecek nesillere yazılı hafızamız (arşiv) olan bilgiler daha sağlıklı ve seri şekilde aktarılacaktır.

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü ve çalışanları olarak nihai amacımızın belge almak olmadığı, Kalite Yönetim Sistemini kalite yönetim sisteminin gereklerinin yerine getirilmesi olduğu bilinciyle kurum olarak şu vizyonu benimsedik; "Kurum çalışanları üzerinde performans değerlendirmesi ve yerinde istihdam politikasını kararlı bir şekilde uygulayarak kurumda gerekli yapısal değişiklikleri gerçekleştirmek. Teknik alt yapısı büyük oranda tamamlanan ve kurumumuzda yürütülen işlemlerin tamamen bilgisayar ortamında gerçekleştirilmesiyle verimliliği ve kaliteyi artırarak kurumumuzda müşteri memnuniyetini esas alan bir anlayış yerleştirmek. Hedef kitlemiz olan yerli ve yabancı araştırmacılara dijital ortamda hızlı bir şekilde hizmet vermek ve kurumun gelişmiş ülke arşivlerine karşı rekabet gücünü arttırmak. Vatandaşın bilgi edinme hakkı çerçevesinde belgeye ulaşımını kolaylaştırmak ve gelecek nesillere sağlıklı bir arşiv bırakabilmek için kamu kurum ve kuruluşlarında yürütülen arşiv hizmetlerinin belirlenen politika ve standartlara uygunluğunu daha sıkı bir şekilde izlemek, değerlendirmek ve denetlemek. Tarihi hafızamız ve kültürel zenginliğimiz olan arşivlerimizi modern depolarda muhafaza altına almak, belgeleri dijital ortama aktararak orijinal belgelerin kullanımdan dolayı zarar görmesini engelleyerek gelecek nesillere sağlıklı bir şekilde devretmek. Ülkemizi ilgilendiren stratejik konular ile kültürel zenginliğimizi Türk ve Dünya kamuoyuna tanıtıcı faaliyetler ve yayınlar yapmak".

Sonuç olarak, Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Kurum ve kuruluşlar ile araştırmacılara, mevzuat hükümleri çerçevesinde Kalite Yönetim Sistemi'nin şartlarına uygun, bilgi edinme hakkına saygılı, Toplam Kalite Yönetimi'ni hedefleyen, müşteri memnuniyetini esas alan ve bunun için sürekli iyileştirme ilkesini benimseyen bir anlayışla çağdaş, hızlı ve güvenilir arşivcilik hizmeti sunmak ve dünyada arşiv alanında kalite hareketinin öncüsü olmak şeklinde ifadesini bulan Kalite Politikası doğrultusunda yürüttüğü faaliyetlerden dolayı bu belgeyi almayı hak etmiştir. Bu belge ve yapılan çalışmalar; yazılı hafızamız, tapu senedimiz, kültürel değerlerimiz dediğimiz arşivlerimizi yurtiçi ve yurtdışında yanlış değerlendirenlere cevap niteliğinde olup, arşivimize olan bakış açılarının değişmesine yardımcı olması bakımından da önem taşımaktadır. Gelişmiş ülkelerde elit bir meslek olarak kabul edilen ve uzmanlık gerektiren arşivciliğin memleketimizde de hak ettiği değerden mahrum bırakılmamasını temenni ederek TS-EN-ISO-9001:2000 Kalite Yönetim Sistemi belgesinin kurumumuza hayırlı olmasını diliyorum.

* Arşiv Uzmanı, Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi.